

Kotisairaalan perustaminen / vuodeosaston lakkauttaminen

Khall 22.08.2022 § 171
31/00.04.01/2022

Valmistelija

Vs. kunnanjohtaja Eeva-Maria Maijala, puhelin 050 512 0529 tai eeva-maria.maijala@savukoski.fi

Savukosken kunnanvaltuusto on 15.12.2021 § 72 käsitellyt asiana Kotisairaalan perustaminen. Päätöksenä on äänin 7-5 hyväksytty esitys, että Vuodeosaston toiminta ajetaan alas 23.6.2022, kotisairaala toiminta aloitetaan 1.8.2022, jolloin työntekijät pitävät kesälomat keskitetysti ja välttään sijaisten palkkaukselta ja jäsenkuntien kotipalvelun kanssa neuvotellaan yhteistyöstä.

Savukosken kunnanhallitus on 7.2.2022 § 31 asiana Kunnanvaltuuston kokouksen 15.12.2021 päätösten täytäntöönpano päättänyt, että pykälää 72 ei panna täytäntöön, koska siitä on valitettu hallinto-oikeuteen.

Vaaditaan myös, että vuodeosaston sulkemista ei tule saattaa täytäntöön, ennen kuin hallinto-oikeus on tehnyt päätöksen tästä valituksesta.

Katja Hirvasaho on tehnyt valituksen mm. seuraavin perustein ja vaatimuksin:

Kunnanvaltuuston päätös § 72 15.12.2021 koskien Pelkosenniemen terveyskeskuksen vuodeosaston sulkemista ja kotisairaalan perustamista on hylättävä virheellisin ja riittämättömin perustein valmisteltuna Kuntalain 93 § tarkoittaman hyvän valmistelun vastaisesti.

Päätös on tehty Pel-Savu ktt ky:n hallituksen esityksen nojalla, jota on perusteltu yksinomaan kustannustehokkuudella:

Vuodeosaston lakkauttamisella ja kotisairaalaan siirtymisellä saavutetaan henkilöstösäästöä 6 henkilötyövuotta, joka on noin 150 000 e/vuosi ja lisäksi ravintohuollon säästö 128 000 e/vuosi eli yhteensä 278 000e/vuosi. Henkilökuntaa ei jouduta irtisanomaan, vaan työntekijän eläköityessä vakanssia ei täytetä. (Khall 29.11.21 § 293).

Lakkautuksen esitetyt kokonaissäästöt ovat kuitenkin näennäisiä, sillä laskelmissa ei ole otettu lainkaan huomioon menoja, jotka kotisairaalan toiminta vaatii. Näiden menojen arviota ei ole esitetty Valituksen alaisessa valtuuston kokouksessa kuten ei myöskään Kunnanhallituksen kokouksissa 29.11.21 ja 8.12.21, vaikka päätökset vuodeosaston sulkemisesta ja kotisairaalan perustamisesta on tehty nimenomaan säästöihin nojaten.

Vuodeosastopaikkaa tarvitsevat potilaat on tarkoitus hoidattaa Sodankylän hyvinvointikeskus Sopukan vuodeosastolla, jonka on myös laskettu tuovan säästöä:

Vuodeosastohoitoa tarvitsevan potilaan hoito Sodankylän hyvinvointikeskus Sopukan vuodeosastolla maksaa 336 €/vrk, joten hoidettaessa Sopukassa syntyy säästöä 490 €/vrk – 336 €/vrk = 154 €/vrk. Vuositasolla säästöä syntyy kahden potilaan ollessa koko ajan Sopukassa hoidossa 112 420 €.

Yhteenvetona:

Hoitajat 150 000 €
Ruokapalvelu 128 000 €
Hvk Sopukka 112 420 € (kaksi potilasta)
Oikea paikka 178 850 € (yksi paikan odottaja)
(Khall §293 29.11.21 ja Kvalt §72 15.12.21)

Pel-Savulla on tällä hetkellä sopimus sairaanhoidon päivystyksestä Sopukan kanssa, mutta se ei edellytä, että Sodankylällä olisi valmius vastata Pel-Savun ympärivuotiseen hoitotarpeeseen. Miten on varmistettu, että Sodankylä olisi koko maakunnassa ikääntymisestä johtuvan lisääntyvän hoitotarpeen takia toimiva ja riittävä vaihtoehto tulevassa hyvinvointialueessa? Pöytäkirjoista ei käy selville, onko vastauksia tähän kuten muihin kysymyksiin jäänyt kertomatta kuntapäättäjille tai kuntalaisille. Valtuuston kokouksessa Jari Huttunen tuo esiin sen, ettei kunnanvaltuustolla ole riittävästi tietoa kotisairaalan toiminnasta ja kustannuksista, eikä sen perustaminen näin nopealla aikataululla ole mahdollista (Kvalt §72 15.12.21).

Koska esitetyille säästöille ei ole esitetty vertailukelpoisia laskelmia kotisairaalan perustamisen ja toiminnan oletetun, arvoitukseksi jäävän budjetin kanssa, on esitettyjä säästöjä pidettävä puhtaasti toiveajatteluna. Tältä osin vuodeosaston sulkupäätös on väärässä järjestyksessä valmisteltu ja perusteeton. Vuodeosaston sulkemiselle ei ole myöskään esitetty mahdollisia vaihtoehtoja, esimerkiksi käyttöä maakunnan kasvavaa hoitotarvetta vastaamassa väestön ikääntyessä siitäkään huolimatta, että on tiedossa, että esimerkiksi Rovaniemeltä on lähetetty tilanpuutteen takia potilaita Pelkosenniemelle hoitoon. Päätöksestä ei ilmene hyvään valmisteluun kuuluvia eri vaihtoehtoisia ratkaisumalleja (KuntaL §93).

...
Vuodeosaston sulkemispäätös on tehty virheellisen tiedon pohjalta, koska perustelu käytettyjä säästölukemia ei ole vertailtu suunnitellun kotisairaalan kustannusten kanssa.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

välipäätös 461/2022 06.04.2022 Katja Hirvasahon Täytäntöönpanon kieltämistä koskevaan hakemukseen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu:

Hallinto-oikeus hylkää hakemuksen. Kunnanhallitus ei ole vielä tehnyt päätöstä valtuuston päätöksen täytäntöönpanosta. Näin ollen päätöksen täytäntöönpanoa ei ole tarpeen kieltää.

Vastaavasti on Pohjois-Suomen hallinto-oikeus antanut

välipäätöksen 1073/2022 19.8.2022 Annika Kostamon, Jutta Pasman sekä Timo Tossavaisen tekemään vaatimukseen Pel-Savun hallituksen päätökseen 7.6.2022 § 74 täytäntöönpanon kieltämiseksi.

Hallinto-oikeuden ratkaisu:

Hallinto-oikeus hylkää hakemuksen, koska päätöksen täytäntöönpanon kieltämiselle ei asian käsittelyn tässä vaiheessa ole perusteltu.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on antanut välipäätöksenä ratkaisut täytäntöönpanon kieltämisestä molemmissa tapauksissa saatuaan pyydettyään tiedon, että Savukosken kunnanhallitus ei ole laittanut 15.12.2021 päätöstä täytäntöön.

Kuntalain 96 § valtuuston päätösten laillisuuden valvonta. Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Eeva-Maria Maijala

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle seuraavaa: Savukosken kunnanhallitus on päättänyt 7.2.2022 § 31, ettei se laita kunnanvaltuuston kokouksen 15.12.2021 § 72 täytäntöön, koska siitä on valitettu. Kuntalain 143 §:n mukaan täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi. Kunnanhallituksen mukaan päätöksen täytäntöönpano aiheuttaisi sen, että vuodeosasto lakkautettaisiin. Lakkauttaminen jäisi todennäköisesti pysyväksi hallinto-oikeuden ratkaisusta huolimatta, koska Pelkosenniemen-Savukosken ktk:n toiminta lakkaa vuoden vaihteessa ja kaikki toiminnot siirtyvät hyvinvointialueen hoidettavaksi siinä muodossa kuin ne ovat 31.12.2022. Eli jos vuodeosasto ei ole toiminnassa 31.12.2022, niin hyvinvointialue ei tulisi sitä uudelleen käynnistämään. Näin ollen valitus jäisi hyödyttömäksi.

Kuntalain 96 §:n mukaan, jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on antanut nyt myös pelkosenniemeläisten valittajien tekemästä täytäntöönpanon kieltämisestä päätöksen. Molemmissa hallinto-oikeuden ratkaisuissa on päätöksen pohjana ollut Savukosken kunnanhallituksen päätös olla laittamatta valtuuston päätöstä täytäntöön. Kunnanhallitus saattaa nyt tämän asian viipymättä kunnanvaltuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Katja Hirvasaho on valituksessaan vedonnut Kuntalain 93 §:ään valtuustoasioiden valmistelusta. Lain mukaan valmistelupakolla pyritään varmistamaan, että valtuutetuilla on riittävästi tietoa päätettävästä asiasta, sen ratkaisuvaihtoehdoista ja päätöksen seurauksista.

Savukosken kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle on annettu käyttöön vajaat tiedot vuodeosaston lopettamisen taloudellisista vaikutuksista. Laskelmista puuttuvat kotisairaalan menot. Laskelmissa ei näy myöskään Sopukan menot. Muualta tulevien asiakkaiden tulot puuttuvat laskelmista kokonaan. Laskelmien perusteella ovat päättäjät saaneet virheellisen tiedon kotisairaalan todellisesta taloudellisista vaikutuksista. Vuodeosaston tilanne on nyt myös muuttunut vuoden kuluessa, tosin muutos olisi ollut tiedossa jo valtuuston tehdessä päätöksen 15.12.2021, mutta päättäjät eivät ole saaneet tietoa muuttuvasta tilanteesta. Pelkosenniemellä ei ole vuodeosastolla ollut kuin noin 1-3 pelkosenniemeläistä tai savukoskelaista asiakasta. Kotisairaala ei olisi voinut toimia näin vähäisillä asiakkailla, varsinkin kun osa heistä olisi pitänyt sijoittaa Sopukkaan. Pelkosenniemen vuodeosastosta on nyt muodostunut muualta tulevien asiakkaiden erittäin tärkeä sijoituspaikka. Viime aikoina onkin osastolla ollut pari paikallista ja loput muualta tulevaa asiakasta. Tuloja on muodostunut huomatta määrä, jota ei ole laskelmissa huomioitu. Näyttää myös siltä, että hyvinvointialueen muut kunnat tulevat tarvitsemaan hyväkuntoista 12 asiakkaalle sopivaa Pelkosenniemen vuodeosastoa.

Näin ollen Savukosken kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se peruu 15.12.2021 tehdyn päätöksen kotisairaalaista ja päättää että vuodeosasto toimii normaalisti valmistautuen hyvinvointialueeseen siirtymiseen ollen valmiina ottamaan omien asiakkaiden lisäksi muualta tulevia asiakkaita.

Päätös

Jenna Parkkima katsoi itsensä esteelliseksi (palvelussuhde- ja toimeksiantosuhdejäävi, §:t 171-172) ja poistui kokouksesta klo 19.45.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Jakelu

Valtuuston esityslistalle